

AktieRadius

Kwartaaluitgave van RADIUS Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers

TECHNIEK

Taxus vaas

INFORMATIE

Hout en houtdraaien: de els

79 Jaargang 20,
september 2013

RADIUS NEDERLANDSE
VERENIGING VAN
HOUTDRAAIERS

In dit nummer

Van de redactie	2
Van de bestuurstafel	3
Excentrisch keltje	4
Ervaringen van een houtdraaier	8
Hout en houtdraaien: de els	10
Tentoostelling NHN	14
Boekrolhouder	16
Programma Demodag Ede	17
In the picture I	18
In the Picture II	19
Bericht uit de werkplaats	20
Drechseltreffen Seeg	22
Taxus Vaas	24
Houtsporen	27
Het tweede leven van hout	29
De Scheldedraaiers	30
In Memoriam Henk Smit	32
Afdelingsnieuws	33
Colofon	35

Foto omslag:

Arie Braspenning

Uiterste inleverdatum kopij:

Voor nr. 80: 1 november 2013
(aktieradius@kpnmail.nl)

Het werken met voor het houtdraaien gebruikelijke gereedschappen, machines en uitgangsmateriaal kan gevaarlijk zijn. Lees vóór het gebruik de bijbehorende voorschriften en volg de daarin gegeven aanwijzingen zorgvuldig op. Noch de vereniging RADIUS, noch de redactie van AktieRadius, noch de auteurs van de in dit nummer opgenomen artikelen en advertenties kunnen enige aansprakelijkheid aanvaarden voor onvolkomenheden of andere fouten.

Van de redactie

Arie Braspenning

Een rustige periode waarin iedereen tot zichzelf schijnt te willen komen. Weinig kontakten met mededraaiers, geen mensen achter computers om kopij te maken en door te sturen. Een periode zoals die hoort te zijn: heerlijke temperaturen en veel buiten zijn. Op het moment dat u deze AktieRadius leest is het verenigingsleven, dus ook dat van de houtdraaier weer op gang gekomen. Afdelingen zijn alweer een keer bij elkaar geweest of komen binnenkort bij elkaar en we kruipen weer wat vaker achter de draaibank om schitterende creaties te maken. In de komende nummers kunt u elke keer een verslag lezen van een afdelingsbijeenkomst. Het liefst zoals deze keer van de afdeling Zeeland (De Scheldedraaiers) die op een andere manier samen waren dan gebruikelijk. Zij vierden hun 10-jarig bestaan. Verder in dit nummer een In Memoriam van een van de pioniers van (Aktie)Radius: Henk Smit. Jaren is hij mederedacteur geweest van AktieRadius en hij heeft er voor gezorgd dat ons blad in kleur werd uitgegeven. Als redactie zijn we hem daarvoor veel dank verschuldigd. Het insturen van signaturen is gestopt en daarmee gaan we er van uit dat we nu de meeste wel binnen zullen hebben. We kunnen nu dus aan de slag om het geheel te gaan bindelen en in een "boekvorm" uit te gaan geven. Verder is dit een nummer met een verscheidenheid aan artikelen. We hopen dat u er weer veel leesplezier aan beleeft.

Van de bestuurstafel

Bert Rosbach

Deze keer wordt dit stuk geschreven door de penningmeester omdat het bestuur de komende tijd een omvangrijke klus te wachten staat: de invoering van SEPA en IBAN. Natuurlijk zijn er ook de gewone zaken geweest: voorbereidingen voor de DemoDag in oktober en al voor de DemoDag in april 2014.

Al deze zaken zijn in een bestuursvergadering uitgebreid aan de orde geweest en besproken. Het meeste "echte" werk komt neer op de ledenadministrateur (Ruud) en de penningmeester (Bert). Gelukkig hebben zij daar veel plezier in zodat de ledenadministratie en de financiën altijd up-to-date zijn. Via deze Bestuurstafel willen we u voorlichten over IBAN en SEPA. IBAN staat voor International Banking Account Number en SEPA voor Single European Payments Area. Met SEPA en IBAN is het ook mogelijk om buiten Nederland te betalen en ook te incasseren. En de betaler krijgt een langere periode waarin hij een incasso ongedaan kan maken: 8 weken in plaats van 30 dagen. Via uw bank bent u ook al op de hoogte gebracht van deze veranderingen. Door de invoering van IBAN wordt het rekeningnummer langer, omdat er een

landen-codering van 2 letters en een banken-codering van 4 posities voor het 10-cijferig bankrekeningnummer wordt geplaatst. Met ingang van 1-2-2014 moet je voor alle betalingen via een bank het IBAN -nummer gebruiken, dus ook incasso's en acceptgiro's. Bij het omzetten van die rekeningnummers kunnen we gelukkig de hulp van de bank inroepen en hoeven we u daar niet mee lastig te vallen. Daarna zal alles netjes verwerkt worden in de ledenadministratie. "Vooruit denken is regeren" is een oude wijsheid en daarom is het goed vast te melden dat vanaf 2019 de acceptgiro verdwijnt. Nu kunnen

we als bestuur denken dat 2019 nog heel ver weg is, maar er bestaat een tegeltjeswijsheid die luidt: "Oh mens wil merken, de tijd heeft vlerken". Het bestuur wacht dus een aardige klus. Gaat iedereen in de toekomst via een incasso betalen? Of zou een nota voldoende zijn? Gelukkig voor iedereen blijft het voorlopig zoals het is. Eerst zullen we kijken hoeveel leden nog steeds de getekende acceptgiro bij de bank inleveren in plaats van het bedrag via internetbankieren of zo over te maken. Er is nog niets besloten en we zullen u in de komende tijd hierover op de hoogte houden.

Kijk ook op de website van RADIUS:
www.houtdraaien.com

Excentrisch kelkje

Nico Oosthoek

www.ambachtelijk-houtdraaien.com

In dit artikel neem ik u stap voor stap mee om een excentrisch kelkje te draaien. Ik heb daarvoor een stammetje meidoorn gebruikt, maar u bent uiteraard vrij in de keuze van de houtsoort. Ik hoop dat u evenveel plezier beleeft aan het maken van dit kelkje als ik. Veel succes.

1 Een stammetje meidoorn van ongeveer 19x7cm, vers uit het bos, is opgespannen tussen de centers. Aan de rechterkant wordt een uitsteeksel gedraaid om het stammetje in de klauwplaat op te spannen. Zorg dat deze kant de mooiste kant van het stammetje is, want dit wordt het kelkje.

2 Het stammetje wordt in de klauwplaat gezet en de voorlopige onderkant van het kelkje wordt iets (1 mm) hol gedraaid. Hierdoor krijgt het een beter aansluiting met de schroefplaat. In het midden wordt een gaatje geboord, met daarnaast op 5 mm afstand een tweede gaatje. Dit kan met een boormachine of met behulp van een boorkop in het tegencentrum. De diameter en diepte van de gaatjes hangen af van de gekozen schroef in de schroefplaat. In de gaatjes doe ik een druppeltje secondenlijm en laat dit even drogen. Dat verstevigt het hout om de schroef.

3 Dit is het hulpstuk waar het stammetje op wordt vastgezet. Het is een stukje beuken met daarin een echte houtschroef. De voorkant is vlak of ook weer iets hol gedraaid.

4 Om het meedraaien van de houtschroef te voorkomen wordt hij d.m.v. een spijkertje in een zaagsnede vastgezet. Ook heb ik wat secondenlijm in het schroefgaatje gedruppeld.

5 Het stammetje is nu opgespannen in het middelste schroefgat.

6 Het kelkje wordt uitgehold en ook de buitenkant wordt afgedraaid om de vorm en dikte goed te kunnen bepalen. Ik gebruik voor beiden een profielguts van 10 en 6 mm.

7 Als de binnenkant naar de zin is, wordt hij afgewerkt naar eigen keuze. Hier met sanding sealer en wood wax 22.

8 De buitenkant wordt verder afgedraaid en geschuurd, en ook afgewerkt met sanding sealer en woodwax 22.

9 Het stammetje is nu opgespannen aan de schroefplaat in het tweede schroefgat, waardoor het excentrisch komt te zitten. Het grovere draaiwerk doe ik met een 20 mm profielguts, en het fijnere met een opnieuw geslepen 10 mm profielguts. Het toeren-tal is tussen de 1200 en 1500 toeren. Als je het tegencentrum wilt gebruiken, kan een stukje hout, in de vorm van het kelkje in het kelkje geplaatst worden. Doe er een tissue tussen voor bescherming.

10 **Even een tussenopname** van het draaiproces. Ik gebruik een kleine leunspaan om zo dicht mogelijk bij het hout te komen. Bij het verschuiven steeds controleren of het werkstuk vrij loopt.

11 **Het middenstuk is af** en kan geschuurd en afgewerkt worden. Gebruik voor het afwerken tissues i.p.v. doekjes, en denk om de vingers.

12 **Het stammetje** is weer terug geplaatst in het middelste schroefgaatje en kan nu verder afgedraaid worden.

13 **Het laatste deel van het kelkje** is nu ook gevormd, geschuurd en afgewerkt met sanding sealer en wood wax 22.

14 **Het voetje is aangepast** en van de schroefplaat afgehaald en dit is het eindresultaat. De schroefgaatjes aan de onderkant kunnen dichtgemaakt worden met schuursel en secondenlijm. Je kunt het stammetje ook langer maken en het kelkje even naast de schroef afsteken.

Lintzagenopmaat.nl

U geeft de maat, wij lassen de lengte

- Gespecialiseerd in het maken (lassen) van lintzagen.
- Levering aan bedrijven en particulieren.
- Uitstekende kwaliteit lintzagen vanaf 6 mm breed en 0,36 mm dik.
- Levering lintzagen voor zagen van hout, kunststof en metaal.
- Lintzagen op voorraad, snel leverbaar.

Slijptechniek Beusichem
Beusichemsebroeksteeg 1
4112 PJ Beusichem

www.lintzagenopmaat.nl
info@lintzagenopmaat.nl
0345 - 501 501

Fijnhout Drenthe

Leverancier van elke gewenste houtsoort

Direct uit voorraad leverbaar
ruim 80 soorten massief hout.

In onze ruime voorraad altijd
een grote keuze voor hout-
draaiers en instrumentbouwers

Klik op www.fijnhoutdrenthe.nl

Houthandel van der Horst BV - De Drentse Fijnhouthandel

Veilingstraat 46, 7833 HN Nieuw-Amsterdam
Telefoon: 0591 552504 - Fax: 0591 381910

E-mail: info@fijnhoutdrenthe.nl
www.fijnhoutdrenthe.nl

Bel voor een afspraak met Ton van der Horst: 06 50 50 1936

Ervaringen van een houtdraaier

Aad Sneeboer

Ik ben in het bezit van een Nova 1624(foto 1), deze staat los in mijn werkplaats op een betonnen vloer. Doordat je wordt geïnspireerd wat je leest in AktieRadius of wat je ziet van collega draaiers probeer je ook je kennis te vergroten.

1

2

3

4

Zo heb ik een beitel gemaakt van $\varnothing$ 18 mm die in een pijp wordt geschoven van $\varnothing$ 27 mm van een meter lang. Het geheel is uitschuifbaar tot $\pm$ 140 cm. Op de kop is een ringbeiteltje gemon-

teerd met spaanbreker. (foto's 2,3 en 4). Nu heb ik vorig jaar november een eikenboom omgezaagd en de mooiste stukken meegenomen. Ik heb er 6 vazen van gedraaid en de onderkant voorzien van een slangenklem en bij mij op zolder opgehangen om te drogen. Eerst alle dagen wegen en de klemmen aandraaien. Al na een week ontstond er een scheur in de eerste vaas. Om het verhaal kort te maken: na drie weken waren alle zes de vazen gescheurd, die heb ik toen maar in de tuin gezet. (foto 5) Na onderzoek blijkt dat de relatieve luchtvochtigheid $\pm$ 35% was. Dat houdt in dat de werkstukken veel te snel drogen (ik heb heteluchtverwarming). Ik heb daarna een hygrometer gekocht om de luchtvochtigheid te kunnen meten. Inmiddels had ik ook stukken stam van gouden regen, van elzen en van essen verzameld. Ook hier heb ik vazen en kommen van gedraaid en in mijn werkplaats opgehangen. (foto 6) In de werkplaats is de relatieve luchtvochtigheid tussen de 80 en 94% dus drogen de werkstukken heel langzaam. Om de paar dagen worden de werkstukken gewogen en de klem-

men aangedraaid. Om een voorbeeld te geven: er hangt een essen vaas hoog 350 mm en $\varnothing$ 250 mm. Op 1 februari heb ik deze vaas gedraaid en die had toen een gewicht van 2,75 kg. Op 8 april was het gewicht 2,28 kg en op 13 april was het gewicht nog hetzelfde. Door regelmatig de werkstukken te wegen en in een statistiek bij te houden (foto 6), is het leuk om te zien hoe de verschillende houtsoorten in verhouding tot elkaar in gewicht afnemen. In de werkplaats zijn nog geen werkstukken gescheurd. Als de werkstukken niet meer in gewicht afnemen haal ik ze in huis om verder te drogen en daarna af te werken. Op foto 7 is een vaas te zien van moerascipres. Deze vaas is 340 mm hoog $\varnothing$ 200 mm en 325 mm uitgehold. Hiermee wil ik aangeven dat je met een nova 1624 of vergelijkbare draaibank die los staat toch behoorlijke werkstukken kunt draaien. Voorwaarde is wel dat je op een lage snelheid moet kunnen draaien.

5

6

	7	8		
82	1-2	2,75	9-2	1,61
55	15-3	2,45	15-3	1,32
4	20	2,44	20	1,30
2	23	2,42	23	1,28

7

Hout- en houtdraaien:

De Els

In dit nummer van Aktie Radius gaat het over de Els, een niet erg bekende houtsoort voor ons houtdraaiers. Maar ten onrechte, elzenhout heeft een aantal aantrekkelijke eigenschappen waar we best gebruik van mogen maken. En natuurlijk allerlei andere bijzonderheden die met elzen te maken hebben.

Ab Strijker

De naam

De naam els komt van de Latijnse naam *Alnus* (in het Duits heet hij de Erle) en zou zijn afgeleid van alor amne wat betekent: ik wordt door de stroom, het water verzorgd. Dat klopt wel want veel elzen groeien aan sloot- en waterkanten. De els behoort tot het geslacht van de berkenfamilie *Betulaceae* vanwege zijn hangende katjes. Er zijn verschillende soorten elzen o.a. Italiaanse, Japanse en de meer bekende grauwe els (*Alnus incana*) en de zwarte els (*Alnus glutinosa*). De naam els komt nog veel voor in eigennamen: Elsje, van Elst, Elshout, Elsgeest, en veel andere en in plaatsnamen zoals: Elskamp, Elsloo, Elspeet, Elst, e.a..

Kenmerken

Van vroeger zijn de z.g. elzenbroekbossen bekend, moerassen

die in het veengebied voorkomen. Maar honderd jaar geleden waren de elzenbroekbossen bijna verdwenen omdat daaronder het veen zat. Dit werd massaal afgegraven (hoogveen) of uitgebaggerd (laagveen). Er is helaas weinig hoogveen meer over. Maar er is hoop: verschillende natuurorganisaties zijn bezig om in natuurgebieden de waterstanden weer te verhogen. De gegraven waterafvoeren worden gedicht en de waterstanden worden verhoogd om het levende hoogveen weer terug te krijgen. De zwarte els of *Alnus glutinosa* is te herkennen aan de kleverige knoppen als die in het voorjaar openspringen. In de soortnaam *glutinosa* herkennen we deze naam uit het gluten, de bekende witte papierlijm. Elzen zijn z.g. naaktbloeiers d.w.z. de mannelijke, langwerpige katjes hangen al heel vroeg in het

voorjaar aan de bomen nog voor de bladeren er aan zitten, als de boom nog 'naakt' is (foto 1). Heel rijkelijk laten ze dan hun stuifmeel vallen op de kleine elzenpropjes die al te zien zijn, vraag maar eens aan hooikoortspatiënten. De vrouwelijke katjes zijn eivormig en rijpen in de herfst tot de bekende elzenpropjes. Een bijzonderheid bij elzen is dat er vaak drie generaties elzenpropjes aan een boom zitten (foto 2): rechts de oude propjes van 2011, midden van 2012 en links de nieuwe propjes van voorjaar 2013. De elzenbladeren vallen groen van de bomen, elzen hebben dus geen herfstkleur. Als een elzenstam gezaagd is krijgt hij heel snel een roodachtige kleur door de koolstofmonoxide. Dit bezorgde de els geen goede naam; "de els heeft duivelsbloed" zeiden vroeger. De els is éénhuizig,

d.w.z. dat de mannelijke katjes en de vrouwelijke knoppen, de latere propjes, aan dezelfde boom zitten. Elzen kunnen, evenals wilgen, goed worden geknot. Elzenblad wordt vaak gegeten door elzenhaantjes (foto 3). Net als alle vlinderbloemigen leven sommige elzen in symbiose met

z.g. 'boerengeriefhout' gebruikt voor stalpalen, klompen, schalen en lepels en allerlei benodigdheden op de boerderij. Van elzen takken en twijgen werd rijshout gemaakt voor oeverbeschoeiing. De els werd vroeger gebruikt voor het maken van houtskool en de schors was prima geschikt in de

Heiligenbergerbeek. De grootste els staat in Weert aan de Doolhofstraat 14 en heeft een hoogte van ca. 25 meter. De oudste staat aan de Emmalaan in Haren en is ca. 180 jaar oud. Nog altijd spreekt het monumentale Beekbergerwoud tot onze verbeelding, het laatste 'oerbos' dat

bacteriën die zorgen voor stikstof uit de lucht. Er groeien daardoor knolletjes aan de wortels die vuistdik kunnen worden. (foto 4) Elzen functioneren daardoor als groenbemers.

Toepassingen

Elzen behoren tot de oudste inheemse bomen van West Nederland en werden dan ook voor allerlei doeleinden gebruikt. Elzenhout is, als het buiten wordt gebruikt, niet duurzaam. Maar als het steeds onder water blijft staan wordt het heel hard en is het juist heel duurzaam. Elzen stammen werden vroeger dan ook wel als heipalen gebruikt. Half Venetië is op elzenpalen gebouwd! De elzenbomen stonden en staan heel vaak in z.g. 'singellandschappen' langs de sloten en werden om de 7 jaren afgezet. Later werd het vooral als

leerlooierij. De zwarte propjes werden vroeger, met wat ijzer, opgelost in een scheutje azijn. Het werd dan helemaal zwart en gebruikt als inkt.

Elzenhout is prima geschikt om te draaien. Het is redelijk hard, heeft een mooie lichtbruine kleur en een voordeel is dat de bast er stevig omheen blijft zitten, ook na droging. Het schaalte dat Adrie Bezemer hier op een Demodag aan het draaien is werd gemaakt van elzenhout (foto 5). Elzenhout wordt tegenwoordig verwerkt tot triplex en gebruikt in meubels.

Monumentale bomen

Elzen worden geen reusachtige bomen. Maar ze staan wel hun mannetje/vrouwje want de dikste grauwe els heeft toch een omtrek van 3.62 m. en een hoogte van ruim 10 meter. Hij staat in Amersfoort bij Dorrestein aan de

in 1870 werd gekapt. Het bestond voornamelijk uit elzenbroekbos en foto 6 geeft een impressie hoe het geweest kan zijn.

Volksgeneeskunde

Steenpuisten of zweren verdwenen wanneer er een elzenblad op werd gelegd. Een afkooksel van elzenblad was een uitstekend middel tegen brandwonden en ontstekingen. En de kleverige knoppen van de zwarte els waren prima geschikt om vlooiën te vangen. Een elzenblad onder de holte van de voet doet alle vermoeidheid wegtrekken.

Mythen en sprookjes

Volgens de Noorse Edda-mythe, de Völuspa, zagen de drie zonen van de reus Bør in het water van het meer twee elzenstammen drijven. Ze besloten om uit de ene stam de eerste man Ask te schep-

pen en uit de andere de eerste vrouw Embla. Volgens Vitruvius, een Romeins architect uit de 1^e eeuw voor Chr. beschikte de elsen over bijzondere eigenschappen: 'Hij zou zijn opgebouwd uit zeer veel lucht en vuur, niet veel aarde en weinig vocht. Als daarom in drassig terrein onder de fundatie van gebouwen elzen palen werden geslagen nemen ze het vocht op dat ze zelf nauwelijks bezitten en blijven tot in eeuwigheid onvergankelijk'. De Kelten associeerden de elsen met dood en wedergeboorte, met het vuur van de smidse en met de kracht van verdamping. Wellicht dat de ontdekking van het vuur verklaard kan worden omdat houtskool, gemaakt van elzen, meer hitte geeft dan van enig andere boom. Twee goddeloze vissers negeerden op een dag het reinigingsfeest van Pales, de Romeinse god van de schaapherders. Ze stonden te vissen en de rivier zegende hen met veel vis. De vertoornde god riep: "Blijf daar staan en groei vast" en de vissers veranderden in elzen, kregen krachtige wortels en werden mooie bomen. De elsen zijn de vierde in de sacrale boomreeks van de Grieken. Want in de vierde maand werd het feest rond

een lentevuur gevierd en hoe meer droog elzenhout, hoe beter het vuur ging branden. In de ballade 'Der Erlenkönig' van Goethe gaat het niet goed met de zoon, die in de armen van zijn vader, zittend op een paard, de dochter van de elzenkoning heeft gezien. Hij wordt angstig, de vader probeert de zoon te kalmeren maar hij doet niets anders dan herhalen wat de elzenkoning hem heeft ingefluisterd en jammert: "Mein Vater, mein Vater, und siehst du nicht dort, Erlkönigs Töchter am düstern Ort?" De vader spoort het paard aan sneller te lopen maar de zoon wordt steeds angstiger en sterft tenslotte in de armen van zijn vader. Franz Schubert heeft er indrukwekkende muziek bij gecomponeerd waardoor de elsen nog beroemder werden.

Volksgeloof

Ook nu nog zijn er meisjes die hun haar en gezicht wassen met het sap van de elzenbladeren om een mooie huid en vooral geen sproeten te krijgen. De in sommige streken van Twente gebruikte midwinterhoorn is vaak gemaakt van een elsen omdat

die het geluid het beste versterkt. Wichelroedes gemaakt van elzentwijgen waren geschikt om ondergrondse waterstromen aan te wijzen. In het algemeen was men vroeger bang voor elzen waarschijnlijk doordat elzen in moerassen groeiden die vaak niet een te beste naam hadden. Het komt mooi uit in het volgende gedicht:

In elzenhagen ruischt de wind

Als droevig geestenfluister

In 't heele woudgebied toch vindt

Men 't klagen niet zóó duister.

Terwijl men de elsen beschouwde als een heksenboom zou elzenhout, -tweigen en -as juist onheil afweren en grote toverkracht bezitten. Een elzentakje onder het hoofdkussen zou mensen beschermen tegen een nachtmerrie. (Probeer het maar eens uit en laat het mij weten). Elzen spelen ook een rol in de vruchtbaarheidsriten vanwege het vroeg in het voorjaar verschijnen van hun mannelijke katjes. Want wil de koe goed kalven, laat haar dan negen elzenproppen eten en de koe zal niet miskalven. Tot slot een prachtige winteropname van elzentakken met, in aanleg, de jonge katjes (foto 7)

Nieuwe advertentie Hegner ontbreekt

Drehsele +++ Kopierdrehen +++ Zubehör rund ums Drehsele

KILLINGER

... Innovation seit 30 Jahren

Neu

Die Drechselwelt für kleine und große Meister
 * von der Handdrechselbank für den Hobby-Drechsler
 * bis hin zu den professionellen Kopierdrehmaschinen
 * und dem dazu passenden und umfassenden
 Zubehörprogramm

Die neue Premiumklasse

KM 3000 SE

Handdrechselbank
komplett aus Grauguss

KILLINGER Maschinen GmbH
 Ringstraße 28
 D-82 223 Eichenau b. München

Tel +49 - (0)8141 - 3573 732
 Fax +49 - (0)8141 - 3573 750

mail info@killinger.de
 web www.killinger.de

Expositie afdeling Noord Holl and Noord op 4 en 5 mei

Op 4 en 5 mei heeft de afdeling NHN zijn bijna jaarlijkse expositie gehouden in de Abdij van Egmond. Nadat ons door Nic Morsch deze locatie onder de aandacht was gebracht, zijn we er voor een verkennend bezoek gaan kijken. Al tijdens de inleidende gesprekken kregen wij het gevoel dat het goed zou komen en dat we het moesten doen op deze locatie. Omdat men in de Abdij eigenlijk geen huur wil vragen en de gastvrijheid daar met hoofdletters wordt geschreven, hebben wij twee keer het themawerkstuk 'kandelaars' op het programma gezet, met de bedoeling om de mooiste exemplaren aan de Abdij te schenken ter compensatie van ons verblijf aldaar.

Jan van der Voort

Op vrijdag 3 mei konden wij met de opbouw beginnen in de nieuwe en uiterst moderne expositieruimte van de Abdij. In de vroege avonden stonden alle expositietafels klaar en konden de leden hun werkstukken uitstallen. Ook werd er al hard gewerkt aan de loterijtafel, want omdat wij geen entree konden vragen was dat de bron van inkomsten. Zaterdagochtend moesten er toch nog een paar tafels bij komen, want er waren meer werkstukken dan verwacht. Om 10.00 uur gingen de deuren open voor het publiek en werd hen een fraai schouwspel geboden. Uiteraard waren er weer prachtige werkstukken te bezichtigen en er werd doorlopend gedemonstreerd door draaiers en figuurzaagster Anita Danenberg. Ook waren er twee houtsnijders die hun werkstukken exposeerden en er werd op een groot scherm een film vertoond over houtdraaien. Tevens was er de mogelijkheid om even

rustig te gaan zitten met koffie en appelgebak. Al snel begon het te lopen en bleef het erg druk. Tussen de middag waren er voor de medewerkers op beide dagen lunchpakketten, zoals gewoonlijk weer goed verzorgd door Ton Vredevoort. Toen wij na een drukke middag om ongeveer 16.00 uur naar de loterijtafel keken sloeg ons de schrik om het hart, hij was bijna leeg en ook een groot deel van de prijzen voor zondag was opgegaan. Zaterdagavond via de mail een noodkreet uit laten gaan naar de leden om nog eens goed te kijken of er nog wat gemist kon worden ten gunste van de loterij. Zondagmorgen kwamen er dozen vol met mooie werkstukken om de loterijtafel weer te vullen en hadden Gerda Buddingh en Greet Koster het erg druk om alles op tijd klaar te zetten, want het was alweer 10.00 uur en er kwamen weer mensen binnen. Ook deze dag was sprake van een enorme toeloop van

bezoekers, geholpen door het mooie weer en de publicaties in de media als gevolg van de persberichten. Op beide dagen werden er vele vragen gesteld over de werkstukken en hadden de demonstrateurs niet te klagen over belangstelling. We hebben heel veel contacten opgedaan, tot in Canada toe. Om 16.00 uur was de loterijtafel weer bijna leeg en er konden slechts enkele werkstukken in opslag gaan voor volgend jaar. Het mooiste moment van deze twee dagen was wel, dat broeder Thijs op de knieën ging voor Frans Eeltink. Het eindresultaat van de loterij was een recordbedrag waar wij allemaal versteld van stonden. Na het opruimen en handen schudden konden we allemaal huiswaarts met een ontzettend voldaan gevoel. Namens de organisatie wil ik iedereen, en zeker ook de mensen van de Abdij, die hebben meegewerkt aan dit succes heel hartelijk danken. Het was geweldig.

Boekrolhouder

Ab Strijker

Onlangs kreeg ik van een vriend het verzoek of ik een 'boekrolhouder' voor zijn kerk wilde maken. "Een boekrolhouder, wat is dat?" vroeg ik.

"Een boekrolhouder is een houder waar een rol papier in kan die boven een 'gedachtenistafel' komt te hangen en waar de namen van de overledenen uit onze kerk op worden geschreven" antwoordde hij. "En hoe ziet zo iets er uit?" vroeg ik. "Je krijgt een volledige werktekening per mail toegestuurd" was het antwoord. "En van welke houtsort moet dat gemaakt worden" was mijn volgende vraag. "Dat weet ik niet, het moet een wat lichte houtsoort zijn want hij wordt bevestigd op een donkere baksteen muur". Ik kreeg een keurige, echt complete tekening toegestuurd en het leek mij wel een uitdaging om deze boekrolhouder te maken. Ik ben maar eens op bezoek gegaan bij de Amsterdamse Fijnhouthandel en mijn keus viel op Eucalyptus, een harde, mooi lichte houtsoort die in de juiste afmetingen aanwezig was. Ik ben aan het werk gegaan en na 18 uren was alles klaar. De opdrachtgever was uitermate tevreden. Op foto 1 zie je de totale boekrolhouder waarvan de afmeting van de achterplaat maar liefst 42 x 80 cm is. Het geheel bestaat uit totaal 19 onderdelen, zie foto 2. En een detailfoto is te zien op foto 3. Mocht iemand die dit leest de tekening toegestuurd willen krijgen dan is dat mogelijk.

Overdreven pessimisme of een reëel scenario?

We schrijven het jaar 2023 en kijken terug op een landelijk clubje houtdraaiers, Radius genaamd, dat met opheffing wordt bedreigd. Illustratief is de hoeveelheid op Marktplaats.nl aangeboden houtdraaibanken, die doet denken aan breimachines die destijds ook aan de straatstenen niet kwijt waren te raken. Vrijwel alle afdelingen zijn inmiddels opgeheven bij gebrek aan actieve leden, demodagen behoren al lang tot het verleden, net als het fraaie blad AktieRadius, wat door gebrek aan kopij en schrijvers ter ziele is gegaan. De enig overgebleven groep in de kop van het vroegere Noord-Holland heeft de twijfelachtige eer de deur te moeten sluiten en een bestemming te zoeken voor de nog aanzienlijk gevulde clubkas.

Een 7-tal bezorgde leden is hiermee al aan de slag gegaan en heeft nagedacht over stappen die gezet kunnen worden om Radius "levend" te houden en een langere toekomst te gunnen dan hierboven wordt geschetst.

- AktieRadius samenvoegen met andere bladen over houtbewerking

Zomaar wat voorbeelden. U weet er vast wel meer te bedenken. Het gaat dus om:

- Aansluiting zoeken bij andere verenigingen die zich bezig houden met een vorm van houtbewerking
- Demodagen met andere houtbewerkers organiseren
- Op een efficiëntere manier gebruik maken van de moderne media
- De website interactief maken, samen met andere houtbewerkingsorganisaties

- verbreding van de interne en externe communicatie (sociale media/fora/website)
- interactie van de leden (afdelingen) naar "buiten" (laten zien wie we zijn, wat we doen en te bieden hebben)

Daar zijn we benieuwd naar. Bespreek dat in uw afdelingen en maak daar voor de eerstvolgende

bijeenkomst een agendapunt van. Stuur uw ideeën naar aktieradius@kpnmail.nl voor 1 december en we nemen die mee in de vervolgbesprekingen met het bestuur.

'In the picture I'

Onderwerp: "droogboeket"
Maker: Jan Bergevoet
Houtsoort: linde en abrikozenhout
Afwerking: witte houtlijm met
schuurstof van purperhart

Onderwerp: open vorm
Maker: Henk Dommisse
Houtsoort: essen en gouden regen
Afwerking: tun olie

'In the picture II'

Onderwerp: Vaas
Maker: Henk Dommisse
Houtsoort: Azuurberk
Afwerking: shellawax

Onderwerp: muziekstandaard
Maker: Lou Blo
Houtsoort: eiken en ebben
Afwerking: meubelwas

Bericht uit de werkplaats

Kort na het laatste deel van mijn vorige bericht zijn we vertrokken naar de omgeving van Seeg. We hadden al vroeg in januari ons verblijf daar besproken van 30-04 tot en met 09-05, en dan komt opeens de aankondiging van het aftreden van de koningin. Toen we Nederland uitreden hadden we nog een koningin, en toen we terug kwamen hadden we een andere koningin. Maar goed, de vakantie was voortreffelijk, veel gezien en bewonderd, en weer oude bekenden ontmoet.

Ik heb genoten van de tentoonstelling en demonstraties. Ook nog inkopen gedaan. Schuur-schijfjes in allerlei korrelnummers, en een setje klauwen van Sorby, passend op mijn Supernova-klauwplaat. Ik heb een foto van de gemonteerde klemmen bijgevoegd. Jammer genoeg heb ik alleen een bestelnummer van de leverancier (Killingier), en niet dat van Sorby zelf. Die klauwen zijn speciaal voor het vastzetten van vierkante balkjes ten behoeve van bijvoorbeeld het boren voor pen-nen. Op de stand van Killingier heb ik samen gedemonstreerd met Phil Irons. Voor hen die niet weten wie Phil Irons is: Een Australische houtdraai-er, wonend in Groot-Britannie, die onder andere een soort eerste

leerboek met projecten heeft geschreven. Ook in een Nederlandse versie beschikbaar. Laat op de zondagmiddag heeft Phil Irons voor spektakel gezorgd. Hij had een nat stuk berken ingespannen, en toen van dat blok heel brede spanen gedraaid. De kinderen waren er dol op. Kijk maar op de foto. In januari had ik een eiken tafel gekregen. Daarvan was het blad 3 cm dik, opgebouwd uit eiken lat-ten. Dat had ik in schijven gezaagd om er schalen van te draaien. Maar toen ik een schaal draaide spleet die op de lijmmaad. En volgens mij was voor lijmen nog ouderwetse lijm gebruikt. En dat kan misschien niet zo best tegen trillingen. Toen heb ik van een paar stukken een set boeken-

steunen gemaakt. Daar zit niet zo veel draaiwerk aan. Wat er aan draaiwerk in zit, is gekleurd met een staalwol/azijn mengsel. Een heel klein deel van het ijzer lost op in de azijn, en dat ijzer reageert weer met het looizuur uit het eikenhout. De schijven zijn iets hol gedraaid en voorzien van een tweetal groefjes. Dat is alleen niet zo goed te zien op de foto. Verder is het afgewerkt met impregneerolie. Ze zijn zo zwaar, omdat er een paar forse klappers tussen moeten. Met een tegen de onderkant geplakt antislipmatje moet dat zeker lukken. In de maand mei en juni ben ik bezig geweest voor de jaarlijkse KIE-tentoonstelling. Dit jaar is het thema "1001 Nacht". Mijn aan-deel in de tentoonstelling is: "de

tulband met de zwarte parels van de kalief". Ik heb twee foto's bijgesloten. De eerste van de complete tulband compleet. Nep-ivoor, nep-parels, nep-diamanten, nep-tulband en nep-goud. Het nep-goud is messingdraad, de nepdiamanten komen uit de fabriek van Swarovski, en ook het nep-ivoor is een plakje van een staaf kunststof namaak-been, geleverd door Schulte. De nep-parels zijn van ebbenhout, geslepen tot korrel 800, en toen polijst-pasta van shellawax. Om het een mooie parelglans te geven heb ik

er geen Ultrashine op gedaan. De tulband is uit hout, evenals de standaard. De standaard is van eikenhout (van de eerdergenoemde tafel), en de tulband is opgebouwd uit een aantal balkjes vurenhout. De tulband is na het draaien gekleurd. Dan is hij zo glad als een aal, en niet als hout te herkennen. De tweede foto is de speld van dichterbij, zonder het "goud". Een nicht van mij heeft een appartement gekocht. Ik heb haar geholpen met een aantal zaken. Dat appartement was uit het jaar 1964, het jaar waarin ik mijn eindexamen HBS-B deed. Er zat nog een WC met een ouderwetse stortbak in, alleen zat daar een nieuwerwets trekkoordje aan. Vervangen dus door een ouder-

wets exemplaar met ketting en handvat, maar ja, wel met een chique handvat, uit purperhart. Toen we haar eind vorig jaar bezochten, had zij een tijdschrift met daarin een kamerscherm. Dat was er een met een passpiegel, klee-haken en een paneel met een plekje voor de make-up. Die klee-haken zijn dus gedraaid in de stijl van de Shakers, uit eikenhout en gelakt met cellulose-lak. Bij het draaien van de 4 stuks heb ik geen exacte metingen gedaan, ze niet steeds onderling vergeleken, of een malletje gebruikt. En ik beschik ook niet over een kopieerinrichting. En toch zijn ze redelijk gelijk. Kennelijk zijn mijn ogen na al die jaren draaien inmiddels goed getraind.

Drechseltreffen 2013

Jan van der Ploeg

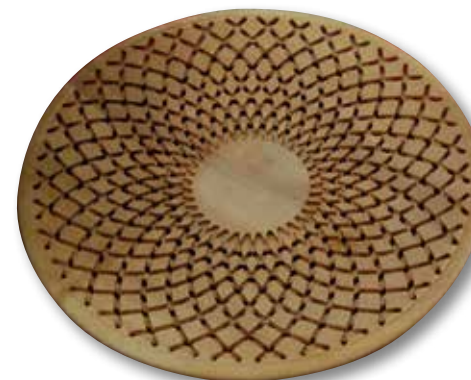
In 2011 heb ik voor het eerst het Drechseltreffen in Neu aAnspach (500 km rijden) bezocht. Dit was een zo'n mooi feest dat ik het volgende Drechseltreffen 2013 niet wilde missen. Het werd gehouden in Seeg in het mooie Allgau in Zuid-Duitsland. Dat is echter zo'n 900 km rijden.

Nou houd ik niet zo erg van autorijden en <http://www.drechslerforum.de> gaf aan dat het ook met der Zug te bereiken viel. Dus hebben we eind 2012 een pension in Seeg gereserveerd. Op 3 mei 2013 om 6.30 stappen we op de trein en om 17.30 uur arrive-

ren we in Seeg. Toch nog even die zelfde avond een blik werpen op en in de locatie waar het Drechseltreffen gehouden wordt. Voor het Drechseltreffen had men een enorme tent opgezet waar voldoende ruimte was om demonstraties, handelaren, tentoonstelling van de ingebrachte werkstukken, ruimte voor voordrachten en heel belangrijk de catering in onder te brengen. De volgende twee dagen 4 en 5 mei heb ik daar met veel plezier doorgebracht. Demonstraties waren er op het gebied van schalen draaien (heel veel), tolleren draaien, filigrain draaien en heel lange en extreem dunne werkstukken maken. Er waren zo'n 5 handela-

ren met diverse houtsoorten aanwezig. Het was goed dat ik niet met de auto was anders had ik thuis geen ruimte meer kunnen vinden om het gekochte hout op te bergen. Voorts uiteraard de nodige bedrijven met gereedschap en andere toebehoren voor het houtdraaien. Te noemen valt Killinger, Maderas, Wiedeman, Ballas, Tingey en ons eigen bedrijf Schulte uit Meppen. Met een bezoekersaantal van zo'n 2300 mensen ook voor de organisatie een geslaagd evenement. Voor zover ik vernomen heb wordt het volgende Drechseltreffen gehouden in 2015 in of in de buurt van Hamburg. Iets om toch maar weer naar uit te kijken.

Uithollen van een (taxus) vaas

Nico Oosthoek

Aan de hand van een aantal foto's wil ik laten zien hoe ik een vaas uithol uit een droog stuk taxus hout. De afmetingen van de vaas zijn 16 cm hoog en een diameter van 10 cm.

www.ambachtelijkhoutdraaien.com

1 Als gereedschap gebruik ik een voordraaguts, een spindelguts, een 20 mm boor, een uitholbeitel en een afsteekguts.

2 Een taxus stam is opgespannen tussen de centers.

3 Met een 35 mm voordraaguts draai ik de taxus stam rond, draaisnelheid ongeveer 600 toeren.

4 Met een 12 mm spindelguts draai ik de vorm van de vaas, en maak aan de rechterkant een uitsteeksel voor in de klauwplaat. Draaisnelheid 1200 toeren. Hier is ook te zien dat de meenemer, voor de veiligheid, in een voorgeboord gat is geplaatst.

6 Met de spindelguts maak ik het gat 35 mm. Daarna start ik het uithollen. Met een toerental van ongeveer 1000 breng ik de wand op 5 mm, en werk naar de voorgeboorde diepte toe. De wanddikte van de nek wordt in een later stadium op dikte gebracht.

8 Bij het controleren van de wanddikte heb ik plekken gemeten van 4mm en heb de vaas voorzichtig met een schraper tot op 4mm dikte nagedraaid.

5 De vaas is opgespannen in de klauw. Met een 20 mm boor met MK2 aansluiting, direct in het tegencentre geplaatst, boor ik een gat ter diepte van de vaas. De draaisnelheid is teruggebracht naar 500 toeren. Met een plakbandje is de diepte aangegeven. De boor steeds na 3 cm boren terughalen en schoonmaken.

7 De onderkant van de vaas wordt bepaald en alvast een stukje ingestoken.

9 Een stuk koperen pijp, opgedikt met plakband, met daarop schuurpapier geplakt moet het schuurwerk aan de binnenkant doen.

10 Het tegencenter wordt geplaatst en de nek van de vaas wordt ook op 4 mm afgewerkt. De vaas wordt ook aan de buitenkant met een scherpe guts nagedraaid en geschuurd tot korrel 600.

11 Nog een keer inspecteren met de lamp. In de binnenkant van de vaas breng ik met een kwast 2 lagen sanding sealer aan. Dit ziet er goed uit en ik laat het zo.

12 De buitenkant werk ik af met EEE ultra shine en shellawax cream. Als dit gedaan is wordt de vaas enigszins hol afgestoken. De onderkant wordt met de hand glad geschuurd en afgewerkt met sanding sealer o.i.d.

13 Van een restje ebben maak ik een dekseltje en pinakeltje voor op de vaas.

14 Het met friction polish afgewerkte dekseltje.

15 De vaas is af.

HOUTSPOREN

is de naam van een tentoonstelling voor houtbewerkers in het Carthusiusmuseum oftewel de oude werkspoorwerkplaats van de NS aan de Tractieweg 41 in Utrecht. Op zaterdag 19 en zondag 20 oktober. Ruim 50 houtvormgevers - meubelmakers, draaiers, beeldhouwers en sokkelmakers - tonen hun producten of objecten van hout uit de regio.

De tentoonstelling op Fort bij Vechten gaat dit jaar niet door. Het Fort wordt ingrijpend verbouwd. Marieke Fler van Stichting Vormgeving in Hout (de mede-organisator van "Vormgevers in Hout") ging op zoek naar een andere locatie en vond die: De oude werkspoorhal van de NS staat al jaren leeg, als industrieel erfgoed. De rails liggen er nog. De kranen kunnen nog werken. De bramen groeien naar binnen en af en toe vliegt er een houtduif rond die de uitgang niet meer kan vinden. Maar het gebouw is in goede staat. De ruimte blijkt een broedplaats van nieuwe creativiteit.

Het Carthusiusmuseum is steeds vaker gastheer voor symposia, feesten en tentoonstellingen. De tentoonstelling is zaterdag 19 en zondag 20 oktober open van 11 tot 17 uur. De Tractieweg in Utrecht bevindt zich op bijna 10 minuten lopen vanaf station Zuilen. De toegang bedraagt €5,-.

STEUN HET 1BOOM-PROJECT

Stichting Vormgeving in Hout is samen met de Unie van Bosgroepen en Landgoed Middachten met een project bezig. Een boom, een reusachtige eik van Landgoed Middachten, is gevallen, verzaagd en verdeeld onder 75 makers. Die zijn nu bezig met drogen en verwerken van het aan hen toegewezen hout. Alle producten en objecten gaan mee in een tentoonstelling die van af oktober 2014 door Nederland gaat reizen. Er komt ook een mooi boek van en een website is er al: www.1boom.nl. Een aantal deelnemers aan het project zijn ook lid van Radius. U kunt dit project steunen door op www.1boom.nl te kijken of op www.vormgevinginhout.nl en dan de poster van deze 35 meter lange eik te bestellen

www.houtsporen.nl
www.vormgevinginhout.nl
www.vormgeversinhout.nl
www.cartesiusmuseum.nl

Pas op: deze tentoonstelling kan sporen van hout bevatten!

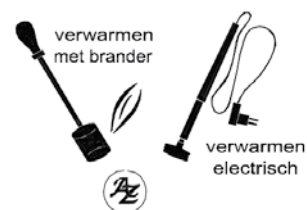
Cursus Snijdend Houtdraaien door Christiaan Jörg

In kleine groepjes (max. 3 personen) leer je op een grote bank (Wema, Jet) met zelfvertrouwen en plezier je hobby uit te oefenen.

Basiscursus I en II (8 x 4 uur) € 390
Voor mensen die willen beginnen (I) en draaiers die het juiste spoor nog niet gevonden hebben (II).
Vervolgcurcus (4 x 4 uur) € 195
Tussen de centers en voor de kop. Het uitbouwen van de reeds geleerde kennis en kunde.

Inschrijfformulier en informatie
Christiaan Jörg, W. Heukelslaan 6, 3581 SP Utrecht
Tel. 030 – 2513 684, info@christiaanjorg.com

www.christiaanjorg.com

**CASA PLATA
Ad Zoon**
Koestraat 28
2871 DR Schoonhoven
tel.: 0182 320088
mob.: 06 48322559
e-mail.: ad@zoon.nl

Maak uw draaiwerk
persoonlijk
met een brandmerk
van uw initialen

hand- en machine gravures, o.a. brandmerkstempels - sportprijzen

Het tweede leven van hout

Op 23 juni 2013 is voor de tweede maal de manifestatie het tweede leven van hout gehouden in het Gimbornarboretum te Doorn. Zie: <http://houtmanifestatie.gimbornarboretum.nl/leven2.php>

Ook Radius was hier voor promotie aanwezig. Jan en Alie van der Ploeg en Nico Oosthoek bemanden hier twee kramen (helaas door een boom gescheiden) met de nodige folders en Aktie radius-

sen. Er werd gedemonstreerd en het nodige werk getoond. Ondanks het slechte weer was het vrij druk en werden heel wat vragen over het houtdraaien en de vereniging beantwoord. Zo

gingen er folders, inschrijfformulieren maar ook een aantal Aktie-radiussen met bezoekers mee. Zo is er weer de nodige bekendheid en publiciteit over de vereniging aan de man gebracht.

BAPTIST

VOOR HOUTBEWERKERS .NL

Bezoek **Baptist.nl** en vind ruim 8.000 artikelen met uitgebreide omschrijvingen en afbeeldingen! Dé speciaalzaak voor de fijne houtbewerking met het grootste assortiment gereedschappen en machines voor houtdraaiers, modelbouwers, houtsnijders, meubelmakers en hobbyisten met passie voor hout!
Graag tot ziens in Arnhem!

Baptist voor Houtbewerkers gereedschappen en machines
Beekstraat 30 Tel.: 026 - 445 16 44
6811 DW Arnhem houtbewerkers@baptist.nl

**Winkel ook
op Baptist.nl**

De Scheldedraaiers

In deze en volgende nummers van AR zal steeds een afdeling aan bod komen. We zullen proberen zo veel mogelijk verslag te doen van "bijzondere" bijeenkomsten. Enkele werkstukken van Scheldedraaiers zijn ook te zien bij In the Picture.

Arie Braspenning

De Scheldedraaiers komen elke 1e zaterdag van de maand bij elkaar. Evenals bij andere afdelingen is dat een mannen aangelegenheid. De mannen zijn dan een zaterdag(ochtend) weg en laten hun vrouwen thuis. De Scheldedraaiers hebben met elkaar afgesproken om één keer per jaar ook de vrouwen erbij te betrekken. Dat resulteert in meestal een gezamenlijke activiteit in de middag met aansluitend een gezamenlijke maaltijd. Zo was er deze keer een rondvaart op het Veerse Meer

gepland. We verzamelden om 12.45 uur bij de Campveersche Toren (foto 1) om daar scheep te gaan voor een 2 uur durende tocht. Het weer werkte fantastisch mee en aan boord werd veel en gezellig met elkaar gepraat. Waarover het bij de dames ging weet ik niet, maar waar de mannen over praatten laat zich raden. (foto 2) Twee uren zijn dan gauw voorbij. Hierna reden we naar Serooskerke om bij Piet Cevaal thuis in de schuur verder te gaan met het programma. Daar staan

de werkstukken van de leden tentoongesteld zodat iedereen die kan bekijken, maar vooral ook omdat de vrouwen van de draaiers dan kunnen zien wat de anderen hebben gemaakt. (foto 3) En er wordt wat commentaar bij geleverd, reken maar. En de stukken worden aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen, kritisch besproken en voorzien van vele goede adviezen zoals we dat gewend zijn op de afdelingsbijeenkomsten. (foto 4) Op een speciale plek staat een groepsworkstuk (foto 5) waarvan

het bedoeling is dat elk lid een bloem aan de boom draait. Hij is al aardig gevuld, maar de oplettende kijker kan zien dat hier en daar nog een lege tak zit die een bloem verdient. Sommige Scheldedraaiers moeten dus nog aan de slag heren! Dat dit soort bijeenkomsten aanslaat kun je gerust stellen. Bijna alle leden van de Scheldedraaiers waren aanwezig met hun partners. Een enkele moest verstek laten gaan wegens andere afspraken of door ziekte. Het geeft ook een grote saamhorigheid en je merkt dat de meesten elkaar al langer kennen. Om het gemakkelijk te maken wie bij wie hoort is voor de partners een corsage gemaakt met daarop de naam en de naam bij wie zij horen. (foto 6) Dat vergemakkelijkt een heleboel. Voor de nieuwelingen lijkt het wat onwennig maar die worden al snel in de groep opgenomen

zodat ook zij zich heel snel gaan thuisvoelen. Gelukkig is er ook veel tijd voor onderling contact en ook daar wordt dankbaar gebruik van gemaakt. Men ontdekt overigens wel op dit soort bijeenkomsten dat mensen soms meer kunnen dan alleen maar draaien. De gastheer is ook een voortreffelijk tuinier getuige zijn schitterende tuin achter het huis, werkelijk een oase van rust en schoonheid. Complimenten Piet! (foto 8) Dan is het tijd voor het eten. Ook dat is voortreffelijk verzorgd. (foto 9) Dat moet uiteraard op de gevoelige plaat worden vastgelegd en dat doet Kees, de nestor van het gezelschap. (foto 10) Aan het eind van de maaltijd houdt Co Besuijen een toespraak (de voorzitter Ko Marinissen was helaas verhinderd). De afdeling bestaat 10 jaar en is een goed draaiende afdeling met een 30-tal enthousiaste

leden. Vanuit de West Brabantse hoek wordt fijntjes opgemerkt dat de afdeling daar begonnen is, maar dit soort plagerijen accepteert men ten volle van elkaar. De gastvrouw (Bep) wordt bedankt en krijgt als dank een gedraaide vaas met een fraai boeket. Tenslotte bedank ik als redacteur de afdeling voor hun gastvrijheid en breng namens het bestuur de felicitaties over voor hun 10-jarig bestaan en wens hen toe dat zij de komende jaren met evenveel enthousiasme bijeen blijven komen om hun fraaie werkstukken te draaien en nog meer te verfraaien. De Scheldedraaiers geven hiermee een goed voorbeeld hoe je de betrokkenheid bij elkaar kunt vergroten en de saamhorigheid kunt bevorderen.

In Memoriam Henk Smit

Op 1 juni 2013 is Henk Smit na een kortstondig ziekbed overleden. De begrafenis heeft op donderdag 6 juni in besloten kring plaats gevonden op begraafplaats Rhijnhof in Leiden. Henk is 76 jaar geworden.

Jan van der Meer

Henk en ik zijn oud-collega's. Wij hebben beiden gewerkt bij een Amerikaanse multinational op het gebied van chemische specialiteiten. Henk was vele jaren manager Salespromotion and Communications. Zijn kennis en ervaring op dit gebied binnen Europa en daarbuiten heeft hij ook in het bestuur van Radius kunnen gebruiken. Henk is in 1995 vervroegd met de VUT gegaan want hij wilde thuis zijn om voor zijn vrouw te zorgen die aan de ziekte ms lijdt. Hij kreeg nu de gelegenheid om zijn lang gekoesterde wens, houtdraaien, in vervulling te zien gaan. Hij heeft deze hobby met veel enthousiasme en kennis bedreven en deelde zijn ervaring en kennis met de andere houtdraaiers van de afdeling Haarlemmermeer e/o. Het draaien van schalen en peper- en zoutmolens was in de loop der jaren een specialiteit geworden. Bij de uitoefening van de hobby toonde Henk zich een echte technicus en een doehet-zelver. Hij heeft met beperkte middelen veel hulpstukken voor het draaien gemaakt en ook met behulp van pvc-buizen een complete afzuiginstallatie gebouwd. Hij toonde met trots de hulpstukken, die hij gemaakt had. Voor het draaien van pepermo-

lens heeft Henk een techniek ontwikkeld, die hij beschreven heeft in een uitgave van AktieRadius en deze techniek wordt nog steeds door verschillende houtdraaiers toegepast. Ook hier maakte hij de hulpstukken zoveel mogelijk zelf. Hij kocht bij Albert Hein de goedkoopste pepermolen - deze hadden een keramisch draaiwerk - en gebruikte dit binnenwerk voor de molens. De draaistang van het binnenwerk verlengde hij met een vierkante staaf messing. Zo was het voor hem mogelijk om peper en zoutmolens te draaien van 15 tot 75 cm. Als hout werden verschillende soorten hardhout gebruikt en hout dat uit verschillende soorten was samengesteld. Henk heeft de afdeling Haarlemmermeer een aantal jaren geleid. Hij is van 2000 tot 2006 bestuurslid geweest van Radius. Gebruik makend van zijn kennis en ervaring heeft hij als mederedacteur van AktieRadius vanaf medio 2000 - AR 28 - een grote rol gespeeld in de overgang van zwart/wit druk naar kleurendruk van AktieRadius. Hij heeft drukkerij Ter Burg (nog steeds de drukker van AR) aanbevolen en onderhield ook de contacten met de drukker. Als commissievoorzitter

heeft hij samen met anderen de jubileumtentoonstelling van Radius georganiseerd in het Archeon in Alphen a/d Rijn in 2007. Ook hier kon hij zijn kennis en ervaring van het opbouwen van internationale tentoonstellingen gebruiken. Henk was voor zijn omgeving zeer gesloten als het hemzelf of zijn gezondheid betrof. Hij was echter wel sociaal naar de ander toe. Hij toonde belangstelling naar degenen in zijn omgeving, die gezondheidsproblemen kregen of langere tijd ziek waren. Ook toonde hij zijn verbondenheid met andere mensen, bijvoorbeeld zijn mederedacteur uit de AR tijd. Als zij elkaar zagen wilde Henk altijd weten hoe het met zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen was. Henk was ook een Bourgondiër en genoot van lekker eten en van een goed glas wijn. Hij kon smakelijk vertellen over de gerechten, die hij gemaakt had of zou maken. Vol trots vertelde hij mij een aantal jaren geleden dat hij koperen pannen en braadpannen had gekocht. Hij vond het van kwaliteit getuigen wanneer je staande achter het vuur koperen pannen gebruikte. We wensden zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen veel sterkte om dit verlies te dragen.

Verenigingsnieuws

Afdelingsnieuws - Agenda - Mutaties ledenlijst

Afdelingsnieuws

Afdelingsbijeenkomsten zijn in principe ook voor leden uit andere afdelingen te bezoeken. Wel graag van te voren afstemmen met de afdelingscontactpersoon (zie pag. 2) waar u ook info kunt krijgen over de afdeling.

Afdeling Arnhem-Nijmegen

Afdelingscontactpersoon:

Jaap Boks tel. 0481 372495

Bijeenkomsten in 2013:

14 september, 19 oktober en

16 november. De bijeenkomsten worden gehouden in het gebouw Onder de Toren te Elst (Gld), van 9.30 uur tot 12.30 uur.

Afdeling Dommeldraaiers

(Schijndel-Den Bosch)

Afdelingscontactpersoon:

Arie Braspenning tel. 0418 513349

a.braspenning@planet.nl

Bijeenkomsten in 2013:

7 september (hele dag),

12 oktober , 7 december.

De bijeenkomsten worden gehouden in Dorpshuis De Geut, Kerkstraat 4a, 5482 EJ Wijbosch, van 09.30 - 12.30 uur.

Afdeling Flevohoutdraaiers

Afdelingscontactpersoon:

Taco van der Kolk tel. 0341 418128

kolkies11@gmail.com

Bijeenkomsten in 2013:

16 september, 28 oktober,

9 december. De bijeenkomsten worden gehouden in de botenloods van Siep Nijenhuis, Dokweg 26- 28 in Lelystad.

Afdeling Haarlem

Afdelingscontactpersoon: Bas Melis,

tel. 023 5247015 b.melis@online.nl

Bijeenkomsten in 2013: De

bijeenkomsten vangen aan om 14.00 uur. Informatie over de locatie is te krijgen bij de afdelingscontactpersoon.

Afdeling Haarlemmermeer

Afdelingscontactpersoon:

Klaas Dikstaal tel. 020 6592977

Bijeenkomsten in 2013: De bijeenkomsten worden gehouden van 13.00 - 17.00 uur op de locatie: Protestantse Kerk, Havikstraat 5, 1171 DW Badhoevedorp, tel. 020 6593133 of elders. Inlichtingen daarover via de afdelingscontactpersoon.

Afdeling Lochem

Afdelingscontactpersoon:

Hans Langkamp tel. 0547 351881

fam.langkamp@live.nl

Bijeenkomsten in 2013: De bijeenkomsten worden gehouden op de locatie: Kunstlokaal 11, Bosberg 29, Borculo en vangen aan om 19.30 uur.

Afdeling Noord

Afdelingscontactpersoon:

Willem v.d. Schors tel. 0594 213326

wmvdschors@gmail.com

Bijeenkomsten in 2013:

14 september, 9 november. De bijeenkomsten worden gehouden op de locatie Ulgersmaweg 47 in Groningen en vangen aan om 10.00 uur. Inloop vanaf 9.30 uur.

Afdeling Noord-Holland Noord

Afdelingscontactpersoon: Aad

Sneeboer tel. 0229 270982

am.sneeboer@quicknet.nl

Bijeenkomsten in 2013: **3 oktober, 19 november.** De bijeenkomsten worden gehouden in het dorpsshuis "de oude school", Dorpstraat 72, 1711 RK Hensbroek en beginnen om 19.30 uur.

Afdeling Rotterdam

Afdelingscontactpersoon:

Bert Rosbach tel. 010

4184786 a.rosbach@chello.nl

Bijeenkomsten in 2013: **neem voor de juiste datum even contact op met Bert.**

Afdeling Utrecht, Werkgroep 'De Lekstroom'

Afdelingscontactpersoon:

Jasper v.d. Visch tel. 034 6212368

jvdvisch@hetnet.nl

Bijeenkomsten in 2013: De bijeenkomsten worden gehouden op de locatie: de Oude School te Lopikerkapel en vangen aan om 13.00 uur.

Afdeling Veluwe

Afdelingscontactpersoon:

Bob Kemerink tel. 038 4540540

bob.kemerink@ziggo.nl

Bijeenkomsten in 2013:

7 september, 7 december.

De bijeenkomsten worden gehouden in een zaal van de Sionskerk, Asseltseweg 6, 8161 VV Epe.

Afdeling Zeeland

'De Scheldedraaiers'

Afdelingscontactpersoon: Piet

Cevaal 0118-591753 cevaldep@zeelandnet.nl

Bijeenkomsten in 2013: elke eerste zaterdag van de maand. De bijeenkomsten worden gehouden in Het Ambachtscentrum, Kattendijksedijk te Goes en vangen aan om 09.30 uur.

Videoapparatuur

Elke afdeling kan gebruik maken van de videoapparatuur van Radius. Daartoe dient men zich van tevoren aan te melden bij de vaste beheerder/bediener van

Mutaties ledenlijst 1de kwartaal 2013

Nieuwe leden

Castelijns J.M.M., Rapen 1, 5521 MA Eersel

Doorn S.H. van der, Tjalkstraat 9, 1784 RX Den Helder

Ham J. van, Nieuweweg 2, 1759 LB Callantsoog

Heeringa A., Hertog Albrechtstraat 39, 1611 GB Bovenkarspel

Leeuw F.A. de, Schoolstraat 28, 5561 AH Riethoven

Meerveld P., Ridderhoflaan 9, 3451 XB Vleuten

Rombout A. Groeneweg 49, 4197 HE Buurmalsen

Siegers H.D., Hoofdstraat West 65, 8471 HS Wolvega

deze apparatuur Cok Verhoeven. Deze videoapparatuur is gratis beschikbaar voor elke afdeling, slechts een kleine vergoeding voor de operateur moet betaald worden. Aanvragen bij Cok Verhoeven: tel. 0252-518878.

Toonen P.J., Molenstraat 11-A, 5845 BD St. Anthonis

Opzeggingen

Heijden A.J.F. van der, Boomstraat 10, 5482 ER Schijndel

Kolst G.J.H. te, Laan van Niftarlake 51, Tienhoven

Liempd A.J.M. van, Julianastraat 6-60, 5482 AL Schijndel

Maatjens-Lijen A.H., De Keulen 11, 1616 RR Hoogkarspel

Paul Y.T.F., De Moestuin 6, 6891 CY Rozendaal
Sluis F.

Overleden

van der, Walstro 14, 1657 KH Abbekerk

Smit, H.J.J., Rijnsburgerweg 84, 2341 AB Oegstgeest

Advertentie

Te koop: houtdraaibank type HU 1000 2. Max lengte tussen de centers 100 cm. Max hoogte 20 cm. Vraagprijs € 300,- Bijpassende klauw (chuck) € 100,-
Contact: F.de Waard. Tel 033-4653540, e-mail: f.dewaard@planet.nl

Bezoek ons in onze nieuwe winkel !

- Een groot, overzichtelijk winkelgedeelte
- Een accessoiresafdeling met vele voorbeelden
- Een werkplaats voor cursussen met 10 werkplekken
- Een galerie- en presentatieruimte
- Een kantoor en verpakafdeling

Duitsland, 49744 Groß Hesepe, Meppener Str. 111
www.drechselbedarf-schulte.de

Colofon

Lidmaatschap

De kosten van het lidmaatschap van RADIUS bedragen € 25,- per jaar; voor leden wonende in het buitenland € 27,50 per jaar.

Bij inschrijving zijn de volgende opties mogelijk.

- 1 € 25.00 - lid voor het hele jaar plus alle tijdschriften van dat jaar
- 2 € 12.50 - lid na 1 juli met tijdschriften van het tweede halfjaar
- 3 inschrijven na 1 november, lid m.i.v. 1 januari daaropvolgend.

De inschrijf- en administratiekosten bij elk van deze mogelijkheden bedragen Euro 5,-. Men is lid van de vereniging nadat zowel het inschrijfformulier als de inschrijf- en administratiekosten zijn ontvangen. Verzoeken adreswijzigingen tijdig door te geven aan de ledenadministrateur, deze zorgt voor verdere verspreiding hiervan. Het lidmaatschap wordt stilzwijgend voortgezet, tenzij het lid tenminste 4 weken vóór het einde van het kalenderjaar schriftelijk aan de ledenadministrateur bericht dat men het lidmaatschap wil beëindigen.

ING BIC code: BIC INGBNL2A
ING IBAN code: IBAN
L66INGB0000741949

Rabobank BIC code: RABONL2U
Rabobank IBAN code: NL54RAB00396
3723 17

Bestuur

Voorzitter: Vacant

Secretaris: Aat (A.) Meijboom,
L. de Raatlaan 15, 3209 AR Hekelingen,
tel. 0181 639 728,
e-mail: a.meijboom40@gmail.com

Penningmeester: Bert (A.) Rosbach,
Meidoornsingel 67, 3053 BK Rotterdam,
tel. 010 418 47 86,
e-mail: a.rosbach@chello.nl

Postbank 74 19 49 tnv RADIUS.

Ledenadministratie: Ruud (R.) van Oorschot,
J. Vermeerhof 7, 1394 GG Nederhorst den Berg, tel. 0294 253 421,
e-mail: ruud.vanoorschot@hetnet.nl
Lid: Jan (J.Q.) van der Ploeg, Jasper (J.) van de Visch en Arie (A.M.) Braspenning.

Redactie

Eindredacteur: Arie (A.M.) Braspenning,
Bloemkeshof 85, 5301 WS Zaltbommel.
Tel. 0418-513349.
E-mail: aktieradius@kpnmail.nl
Redactieleden: Rob Makkink, Jan van der Meer, Ab Kraaijeveld, Nico Oosthoek, Gerard Gaasbeek.
Correspondenten: Jan Pranger, Iet Feith

Advertenties

Neem contact op met de redactie.

Kopij

AktieRadius verschijnt viermaal per jaar; medio maart, juni, september en december. De redactie verzoekt u uw bijdragen zes weken vóór deze verschijningsdata liefst op CD of per e-mail aan te leveren. Foto's en tekeningen graag voorzien van uw naam zodat wij deze kunnen terugsturen.

Deze stukken vertolken de mening van de inzender en behoeven niet de mening van het bestuur en/of de redactie te vertolken. Zij worden dan ook geplaatst buiten verantwoordelijkheid van RADIUS en de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij in welke vorm dan ook inhoudelijk te beoordelen, zonder opgaaf van redenen te weigeren of in te korten. Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is slechts toegestaan met schriftelijke toestemming van het bestuur.

Agenda

5 oktober 2013	ACP vergadering	Nieuwegein
19/20 oktober 2013	Houtsporen	Utrecht
26 oktober 2013	centrale DemoDag	Ede
5 april 2014	ACP+Algemene Leden Vergadering	Nieuwegein
12 april 2014	regionale DemoDag	
4 oktober 2014	acp vergadering	Nieuwegein
25 oktober 2014	centrale DemoDag	Ede

KOM NAAR ARNHEM!

Direct **uit voorraad** leverbaar...

ruim 80 soorten **massief** hout

Klik op **www.af.nl** voor meer informatie

In onze ruime voorraad kunnen wij op de ouderwetse manier bestekzoeken. Ook hebben wij een houthobby-zolder waar wij kleinere stukken hout verkopen. Een walhalla voor instrumentbouwers en houtdraaiers. De meeste stukken zijn al geschaafd en alles is per stuk geprijsd.

BAPTIST

Gereedschappen voor houtbewerkers

Baptist IJzerwaren en Gereedschappen is al 26 jaar een begrip in Nederland. Het begon met de ijzerwaren- en gereedschappen speciaalzaak in het centrum van Arnhem en deze is uitgebreid met **Baptist Gebouwbeslag** en **Baptist voor Houtbewerkers**.

U BENT WELKOM IN ARNHEM

af

Arnhemse Fijnhouandel
Driepoortenweg 12, 6827 BR Arnhem
tel: 026-3648435 fax: 026-3630309

BAPTIST

Gereedschappen voor houtbewerkers

Beekstraat 30
6811 DW Arnhem
Tel: 026 445 16 44